

ня коштів фонду спеціальних оперативно-розшукових та слідчих дій Державного бюро розслідувань тощо.

Отже, ч. 2 ст. 12 вищевизначеного закону прямо передбачує що деякі рішення повинні погоджуватися із першим заступником та заступником директора Державного бюро розслідувань, а деякі — за наявності подання директорів територіальних органів Державного бюро розслідувань.

Варто погодитися із Н. М. Бакаяновою, яка вказує, що незважаючи на те, що єдиноначальність і колегіальність в управлінні — це прояв єдності протилежностей, що колегіальність повинна мати пріоритет на етапі обговорення і прийняття рішень, а єдиноначальність — при їх реалізації (Бакаянова Н. М. Єдиноначальність та колективний спосіб реалізації повноважень у діяльності Державного бюро розслідувань [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/10169/BAKAIANOVA %2011-14.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/10169/BAKAIANOVA_%2011-14.pdf?sequence=1&isAllowed=y)).

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Деменчук Марина Олександрівна*.

Гордієнко В. В.

студентка 1-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ В АНТИКОРУПЦІЙНІЙ ПРОГРАМІ УКРАЇНИ

Актуальність дослідження полягає у тому, що поширення корупції в органах державної влади, суду і правоохоронних структурах призвело до неможливості проведення фундаментальних реформ у державі. Державі потрібно знайти швидкі шляхи подолання цієї проблеми, одним з котрих є створення нового правоохоронного органу — Державного бюро розслідувань (далі — ДБР).

Аналіз причин та умов створення ДБР досліджували українські науковці: Є. Д. Скулиш, О. В. Климчук, С. В. Телешов, С. В. Слінько, О. П. Левківська, О. В. Ульяновко.

Розвиток сучасної України та її Європейська інтеграція вимагали повалення корупційної системи. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є створення в системі кримінальної юстиції спеціалі-

зованого органу досудового розслідування, що буде уповноважений вести об'єктивне та неупереджене досудове розслідування у справах про злочини та корупційні правопорушення, вчинені службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до 1–3 категорій посад, суддями та працівниками правоохоронних органів. ДБР має стати ефективною інституційною основою для попередження, виявлення, припинення та розслідування злочинів і забезпечити ефективну протидію особливо небезпечним корупційним правопорушенням, що вчиняються вищими посадовими особами та працівниками правоохоронних і судових органів (Проблемні питання створення ДБР [Електронний ресурс] // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). — 2013. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.google.com>). Реалізація цього рішення знайшла своє втілення у прийнятому в квітні 2012 року Кримінальному процесуальному кодексі України, який містить низку новел щодо зміни підслідності злочинів і створення нового правоохоронного органу, наділеного правом провадження досудового слідства — Державного бюро розслідувань (Проблемні питання створення ДБР [Електронний ресурс] // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). — 2013. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.google.com> с.63)

Важливим кроком для уніфікації функцій та повноважень різних правоохоронних органів в нашій країні є той факт, що до Державного бюро розслідувань від Генеральної прокуратури України переходить функція досудового розслідування у кримінальних провадженнях, вчинених вищими посадовими особами, суддями та правоохоронцями (Валуха К. Р. Незалежність як важлива засада діяльності Державного бюро розслідувань [Електронний ресурс] / К. Р. Валуха // Державне бюро розслідувань: на шляху розбудови. — 2018. — Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle> с.109).

Як наслідок цього компетенція ДБР як органу досудового розслідування визначена двома факторами: а) статусом посадових осіб, які обвинувачуються у вчиненні злочинів: від экс-Президента України до інших посадових осіб, які посідають більш-менш відповідальне місце у службовій ієрархії (п.4 ст.216 КК України), характером і тяжкістю правопорушень. При цьому потрібно проявляти неабияку пильність, щоб відокремити компетенцію ДБР від компетенції інших правоохоронних органів (Долежан В. В. Проблеми компетенції Державного бюро розслідувань [Електронний ресурс] / В. В. Долежан // Державне бюро розслідувань: на шляху розбудови. — 2018. — Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/c.15>).

Паралельно розглянувши повноваження Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, які є невід'ємними складовими антикорупційної системи органів, та зробивши аналіз їх взаємодії з ДБР, можемо зробити висновок, що ДБР виступає ланкою, яка фактично рушить ієрархічну підлеглість антикорупційних органів. Через підзвітність та юрисдикцію ДБР очевидним видається саме не підрядний, а партнерський зв'язок між органами даної спеціалізації. Згідно зі ст. 22 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» органи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність мають обмінюватися з ДБР інформацією, що може свідчити про злочини або використовуватися для запобігання, виявлення, припинення і розслідування злочинів, віднесених законом до діяльності ДБР та можуть укладати угоди про співпрацю (Про Державне бюро розслідувань : закон України від 28.08.2018. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 6. — Ст. 55). ДБР ніби контрольований і підпорядкований орган, тому що звітує перед Президентом, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів. На суспільному рівні ДБР контролюється збоку Ради громадського контролю та Генеральним прокурором здійснюється нагляд під час проведення оперативно-розшукової діяльності і досудового розслідування. Проте водночас, бюро має право розслідувати злочини, що вчинили той самий президент, член Кабінету Міністрів, Генеральний прокурор.

Тому ми можемо зазначити, що ДБР виступає дійсно незалежним органом досудового слідства. Як наслідок цього до суду будуть надаватися реальні докази, щодо вини вищих посадових осіб, які надалі будуть розглядатися САП. В свою чергу, САП не може вже вплинути на процес несправедливого правосуддя, адже на прокурорів САП Державним бюро розслідувань також може бути відкрито кримінальне провадження. Виходить, що найменше відхилення від чесного розгляду справи (підкуп правоохоронців чи навіть судді) спричиняє відкриття ДБР нової справи.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» *Нестерчук Лілія Петрівна*.